

Latweefchu Uwifes.

Ur augftas Gewefchanas = Kummissiones fiana un nowehlefchamu.

Nr. 32. Zettortdeenâ IITâ Augusta 1832.

Ma h w e s p e e m i n n a.

Grohbines zeenigâ mahzitais, prahwefts un konfistorialrahts Dr. Kriſchjahns Wri-driks von der Launig, 19tâ Zuhli mehneſcha deenâ irr nomirris. Leels ſchehlums par wiinna nahwi wiſſeem wiinna gaiſcheem draudſes lohzeleem, kam wiinſch gaiſchuma deweis un iſdallitais irr bijis allafchin. — Urri ſchahm awiſehm nu noſuhd weens wiſſu=ruhpigais koh-peis, kas wehl patt gruhtâ gullâ wahrgodamees, mihli us tahm dohmaja un prekſch tahm rakſtija. — Bet ta jau bija wiinna ſwehta dſihſchana, ka wiinſch latweefchu tautai mahzibu un gaiſchumu dewe zif ween ſpehdams. Preekſch ſaweem mihleem latweefcheem un ſkohlas behrneem wiinſch ſarakſtija labbas, iſti derrigas grahmataſ, arri 40 dſeefnaſ, kas jaunâ dſeefmu grahmata eeliktas. Un lai mihli latweefchi labbi ſapraſtu augſtu Keiſeriſku teeſu pawehlefchanas, tapeh3 wiinſch tahs ar leelu ruhpeſchaniu tulſoja. Sawu draudſi wiinſch weenumehr pee ta peeſpeede, kâ behrnus buhs mahziht, un to mahzibas pamattu tâ eegrunteja gan ſkohlâs gan mahjâs, ka us teem pehdigeem gaddeem ne lehti kahds behrnâ wehl raddahs, kas pee eefwehtiſchanas nahzis, ne buhtu it labbi iſmahzihts bijis laſſiſchanâ. Skohlmeiſtereem patſ eerahdija rakſtiſchaniu un rehkinafchaniu, un wehl dauds zitteem jauneem zilwekeem, kas peh3 ta dſinnahs. — Urri zeenigeem kungeem wiinna wahrbi gan labbi patiffe, un no wiinna runnahm zittas irr drukkataſ tappuſchâs, wiſſeem laſſitajeem par preeku. Schehl gan pateefi buhs wiſſeem awiſchu mihtotajeem, ka wiinna wahrduſ ſchê wairâ ne atraddihâ. Bet pawiffam wiinna draudſes lohzeſki peh3 wiinna ſehro, kurreem to ſwehtu mahzibas mantu iſti iſpratte paſneegt, un kam

padohma deweis us labbu bija eekſch katras buhſchanas. —

Pee tahs kummiſſiones preekſch ſkohlas eezelſchanas Kurſemine wiinſch dauds ſtrahdaja, arri pee baſnizaſ teeſas lectahm darbojahs neapnizis par wiſſu to laiku, kamehr par baſnizaſ teeſas peeſehdetaju bija. Nu Deewâ wiinnu irr ſauzis no wiinna darboſchanahm, wehl, paſchdâs labbâs gaddâs, jo wiinſch wehl newa 59 gaddus wezâ tappis. Tam ſtipram wiiram uſnahze paſſehpta wahrgſchana eekſchdâs, ta dſihwiba wehl atturrejahs pahri gaddus, dakteru gudriba gan kohpe un glahbe, bet kamehr preekſch leeldeenas wiinſch jaunekluſ pahrlaufija, jau pawiffam peeſpeeſtâ tappe, un ne ſpehje wairâ baſnizâ nahkt, pee kurrâs 38 gaddus par mahzitaju bijis, papreekſch ſawam tehwam par paligu, un tad 22 gaddus un 8 mehneſchuſ weens patſ.

Wiinna zeefchana bija pahrlaeku gruhta; bet redſedams, ka ne warreja wairâ weffels tapt, wiinſch ſawâ tizzibâ atdrohſchinajahs, nehme Jeſus wakkarinu us gultu gulledeem, luhdſe gauſchi Deewu, un gaidija ſawu ſtundu, tohs ſawejuſ ar mihleem un ſwehteem wahrdeem drohſchinadams. Patti mirſchana wiinnam bija weegla, jau ganna ſahpes iſzeetufcham. — Diwi deſmit treſchâ Zuhli mehneſcha deenâ wiinna behres tappe turretaſ, un tâ iſtaifitaſ, kâ patſ bija wehlejiſ. Seſtdeenâs wakkara pulkſten 10, muſſiſchâs laudiſ un kohpeji to lihki zehle, un nowede us baſnizu. Zaur Grohbines pilſſehthu iſbrauzoht, atraddahs wiſſi lohgi ar ſwezzehm un jaukahm pulkſehm iſpuſchfoti, un leels pulkſtauſchu kas pawaddija, un baſnizâ gaidija. Baſniza ſpohſchi ſpibheja tumſchâ naſts laikâ, un birgeri to ſahrku preekſch durwim ſagaibijufchi, to lihds altarim aiſneffe. Nu dſeedaja dſeefmu,

un Dohrbes latweefchu mahzitais noturreja wak-
kara luhgschanu. — Dhtrâ deenâ pehz puf-
deenâs fabranze kahdi 70 zeenigi un augsti fungi,
luhgti un neluhgti, no tahuma un no flahuma,
wiffi to nelaike gohdadami, arridsan 8 mahzi-
taji. Tad Dohrbes wahzu mahzitais fazzija lih-
ku spreddiki wahziffi, un pehz winna Apriffku
mahzitais latwiffi draudfi pamahzija. Kamehr
dseefinu dseedaja, diwi zeenigi kirspehles fungi,
diwi mahzitaji, diwi pilsehtas rahtsfungi, un
diwi latweefchi to sahrku nesse lihds basnizas dur-
win, un noliffe us behri. Ustoni birgeri to
zehle, un noneffe lihds kapsehtas wahrteem, un
ardewe farwu dahrgu nastu teem defnit mahzitaja
fainneefeen, kas to pee kappu noliffe. Nu wehl
Leepajas latweefchu mahzitais fazzija lihku runnu
wahziffi, un Dohrbes mahzitais latwiffi wallo-
dâ. Tad winnu noliffe gulleht kappâ, fo weens
mihligs kungs bija lizzis ismuhreht, fawa tehwa
kahjgalli, un wiffi gabje fluffi us sawahm mah-
jahm. Bet winna 10 fainneeki, un winna mui-
schas laudis us wakkaru dabbuja katrs weenu fu-
draba grehsenu par peeminneschanu, fo winnu
nelaika kungs teem bija nowehlejis. Tee ar af-
sarahm scho mihku dahwanu fanehme, un sohli-
ja to glabbahnt zeenâ, Kamehr dsihwi buhschoht.

Nelaika Grohbines mahzitajam atleek 8 behr-
ni dsihwi ar farwu mahiti. 4 dehli karra deenestâ
kalpo augstam Keiseram, wiffi wirsneeku gohdâ;
I dehls irr Seemel Amerikâ par skunstigu bilde
taistaju, I meita irr isprezzeta, I wehl mahjâs,
un I dehls irr mahzitaju aminatâ mahzijeos, kam
lai Deewâ nu palihds tehwa pehdâs palift un
staigahnt.

Mehs pehz ta nelaika atfauzam tohs wahr-
dus, fo pats winsch jaunâ dseefinu grahmata
irr lizzis (Nr. 477 w. 2).

Gan tawa meesa fatruhdehs,
Bet dwehselite zelsees,
Turp, fur bes galla gamilehs,
Un jaunu spehku smelfees,
To, preeksch ka debbes pakkannahs,
Eeksch atjaunotas dsihwibas
Ur swehteem darbeem flaweht! —

F. R.

No augfchpuffes (21. Zuhli).

Pee mums lihds scha mehnescha pufsei lohti
wehss un flapsch laiks bijis. Tiffai kahda ned-
dela irr, ka mehâ pastahwigi pee feena warram
strahdaht, no ka mums tomehr scho gadd daudf
masak buhs, ne ka pehrn. Mufsu rudsu=lauki
tiffai pufslihdsfi, bet waffaraji labbi gan. —
Daugawâ uhdens bija leelaks palizzis, ne ka
schinni pawaffarâ, ta ka ta pee Dinaburgas tilta
un pee tahs tur us krasta sakrautas malkas
daudf skahdes darrijusi.

W — r.

No Illufstes pufses.

Utkal mufsu aprinkfi leela, breefniga nelaima
irr notiffkufi. Kâ ne zil fenn Kumbul=muischâ
un Demmes basnizkunga=muischâ, ta tai nakfi
no 13ta us 14tu Zuhli mehnescha deenu, leels
puls laupitaju, — kahdi 30 zilweki — eelaus-
sahs Sihfeles basnizkunga=muischâ, fur mufsu
zeenigs Sehrpils prahwests dsihwo. Kâ zittur,
ta arri schè tee rasbaineeki, — lai winnus ne
pasihntu, — sawas galwas ar lakkateem bij' aie-
sehjuschi, un sawas gihmjus ar melnumu no-
pehrwejuschi. Kamehr zitti no teem namma dur-
wis un lohguâ apwakteja, tee ohtri ar leelu dum-
pi un schauschanu eelauschahs, un arri istabâ
sahf schaut. Gan tee, kas istabâ jau gulleja,
ar bailehm fastreen, gan no winnu pufses arri
schaun, un arridsan weenu no teem rasbainees-
keem jeb noschahwe, jeb stipri eewainoja (jo wiss
schahwens us 7 sohleem tam kruhti eegahje; bet
winsch tuhdat no saweem beedreem tappe isnesss,
ka pehz ne kahdas sihmes ne bija), — tomehr
mufsu mihlohts zeenigs prahwests tappe aplau-
pihts, un wiss winnam nemts, fo eeksch ilgeem
gaddem ar fuhreem sweedreem bij pelnijees. Bet
wehl ne meerigi ar to, fo tee neganti zilweki at-
radduschfi, tee wehl dohmaja, ka zittas kahdas
mantas, woi nauda buhtu glabbata, fo ne gribb
isteift, un nemmahs tadehl to prahwestu, win-
na laulatu draugu un wezzaku meiti lohti fassit
un wahrdsinahnt; turflahnt wehl pats prahwests
ar frohtehm un ta zeeniga mahte ar sohbihi pee
galwas tappa eewainoti. Ak! kahdas fahpes

tee nabbadsini zeetufchi, to ar wahrdeem ne warr isteift; bet bes affarahm un bes schauschalahm tohs ne warr usstattiht. Sawâ wezzunâ tas gohdigs, ustizzigs strahdneeks sawâ fwehtâ ammatâ, tahdu frustu redseja. Lai Deews winneem palihds tahdas gruhdas fahpes pahrzeest! — Vohz pabeigta wella-darba, tee blehdneeki pahr Daugawu pahrgahje, un wehl nau ne kahda ihstena sinna no winneem, fur palikkufchi. Gan weens zilweks, no ka dohima, ka tas stary teem rasbaineekem effoht bijis, no muhsu pilsfunga = teefas fiktehra = funga, ar leelu puhleschanu Witepskes gubernementâ, tappe fakerts, bet tas wehl neko no scha notikkuma naw isteizis. Lai Deews dohtu winnus fakert, ka mehds drohschafi warretum dsihwoht.

— B.

Pastahwiga ustizziba.

Wahzsemme, Weimares pilssehtâ, fur muhsu mihta Keisera wezzaka mahsa, ta leelprinzesseene Maria Pawlowna aisprezzeta dsihwo, laudis no ta runnaja, ka weena gohdiga kalpone 52 gaddus pee weena weeniga fainneeka pastahwigi un ustizzigi deenejusi, un tapehz no winna un no winna peederrigeem lohti tohpohht mihtota un zeenita. Ta schehlfirdiga semmesmahte, tik fo scho runnu isdsirdejusi, apnehmahs to gohdigu kalponi apdahwinahht, lai ir zitti deenesta-laudis zaur to taptu ffubbinati, ar tahdu paschu pastahwigu ustizzibu pee teem kalpohht kurreem tee weenreis deenest padewuschees. Un pateesi, schi dahwana bij gudri un baggatigi no semmes-mahtes isdohmata! Nu pufsohtri gaddi, ka ta augsta leelmahte Weimares Superdenta-kungam grahmatu rakstija, lai nahkamâ fwehdeenâ Deewa-nammâ tai gohdigai wezzai kalponi winnas wahrda selta fehdi dohdohht, pee kurreas papraws selta krusst karrajahs, kam weenâ puffed schee wahrdi: Mariai Schiz, par ustizzigu 52 gaddus ilgu deeneschanu! — un ohtrâ puffed: Maria Pawlowna, Weimares leelmahte, rakstids eesihmeti stahweja. Zurklaht tam bija winnai teift,

ka schi ta alga effoht par winnas 52 gaddos pee weena pascha fainneeka parahditu ustizzibu, fo nabbags tik labb ka trohna-mantineeks zeenihht proht. — Nu ta notiffa, ka ta schehlprahhtiga leelmahte bij pawehlejusi, un dauds preeku-affaras birra, kamehr Superdenta-kungs sawu brangu spredditi noturreja un sawu mihtu draudsi usffubbinaja, arr tik ustizzigi rahditees, ka schi gohdiga wezza Maria, kas schi preeksch wiffas draudses tik augsti zeenita, un no semmes-mahtes tik baggatigi apdahwinata, ar flapjahm azzim scho gohda-sihmi prettim nehme.

Mihlais laffitais! darri tu arr ta. Kaut arri ne wiffi kalpi un kalpones warr pelniht selta-kehdes par ustizzibu un pastahwigu, gohdigu klaufishchanu, tad tatschu to algu warri pelniht, fo labba sinnama firds tew dohd, ka tu wiffur, gohda-prahhtu effi rahdijis pee ta, kas tew bija ustizzehts; jo ne ween tas irr gohdigs fauzams, kas ne sohgt un ne grabbj, bet wairak wehl tas, kas no wiffa spehka, kaut ir fainneeka azs to ne reds, par winna labbumu gahda, un wiffas weetas gohdigi un ustizzigi strahda, un kas us to ne dohima, wiffu pagasti isstaigahht, un wiffu fainneeku maifes ismehginahht. Pee afimina, kas dauds tohp zillahts, fuhnas ne mettahs.

C. M — r.

Derrigas sinnas un labbi padohmi.

Za gribbi, lai muschas ne mettahs waffaras-lalkâ us speegeleem, bildehm, jeb zittahm kahdahm leetahm, tahs apkehfidamas, tad lai lohzinu kuschklihts mirkst kahdas 5 woi 6 deenas spanni ar uhdeni, un masga tad ar tahdu uhdeni tawas leetas.

Za gribbi sahli isdeldeht no taweem dahrsazelleem jeb gangeem, tad nemmi 60 stohpus uhdens, 20 mahrzinas ne dschsta kalka, 2 mahrzinas sehwele, fajanz wiffu to katla, un turri to us ugguni, kamehr wahrahs. Nu apleij ar to tawus dahrsa-zellus, tad pahri gaddos us teem ne redsefi ne kahdu sahli.

W — r.

Mihlakais putnis.

Cewu krumôs, uppes mallâ
Pohg' un perre lagstigalla;
To ar sawu abdekli
Greetin klausahs preezigi;
Sakka: „masais dseedatais,
„Woi tu putnu mihlakais?“

Wahlohse pehz tewi taisahs,
Estrahs ar mescha rihkli maisahs
Dseedataju pulzinâ.
Tur ir aplam schaggata,
Swilpitis un kimmulis,
Drohschais swirbulis, zihrusis.

Katrs gribb lai es to teizu,
Putnu mihlakais to sawu,
Tomehr melloht ne gribbahs.
Zits ar spalwahn gresnojahs!
Dsenis, kohu kappatais,
Pupikis, tas smirdetais.

Sihls un rohsis, jauka dsilna,
Raibahn spalwahn welti will'na,
Tahdi reckstu-kalleji
Ne buhs jel tee mihlaki! —
Ne fenn wehl bij duhdina
Man ta wiffu-mihlaka.

Maises laikâ flaika greefa,
Paipala fur druma beefa,
Râ jau rubdens sauzejas
Man gan labbi tihkamas.
Bet kad jafakk taisnibu
Wehl es sinnu mihlaku.

Schê pat krumôs, uppesmallâ
Gawilejoht rihklâ skallâ
Sawu ganna dseefminu
(Sinnu gan to deeninu)
Peeklihd man wehl ohtrahs gans,
Prohti Kahrlis, kaiminsch mans.

Ra schis fenn pehz mannu prahtu
Manna firds tam fuwu klahru,
To gan leegtees ne warru.
Bet to teescham ne sinnu
Woi pats mutti panchmis,
Woi no mannim dabbujis.

Bet to wehl it labbi sinnu,
Uffarahm es jums to minnu
Ka tas manni butschojis,
Sakka, kohu pasneedtis:
„Schê tew firds un muttite,
„Manna selta schubbite.“

Woi tad brihnumis, fakkait paschi,
No ta brihscha, ka man knaschi
Putnu labbais palikke
Masa mihla schubbite.
Man jel Kahrla gudrais wahrds
Paliks fird' un ausim gahrds!! —

Schulz.

Teefas fluddinaschanas.

Us pamehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes,
ta Patwalbineeka wiffas Kreewu Walts 1c. 1c. 1c.,
tohy no Tukkumes aprinka teefas fluddinahts, ka tas
kalleja-puisis Wille Kihner par atlihdinaschanu wee-
nas parradu prassischanas tahs Ahrisches muishas mei-
tas Juhles, un zittu makfaschanu, 18tâ Augustâ f. g.
pee schahs teefas taps us deenestu isfohlihts un tam
wairakfohlitajam nodohts.

Tukkumê, 14tâ Juhli 1832.

(L. S.)
(Nr. 493.)

Brinken, affeffers.
Sittchrs G. Paul.

I

No Pohpes pagasta teefas tohy wiffi tee, kurreem
kahas taisnas prassischanas pee ta no sawahm mah-
jahm inventariuma truhfuma un zittu parradu dehl
isklita fainneeka Siggatu Ernesta buhtu, usajinati,
diwju mehneschu starpâ no appatschrafftitas deenas
scheit peeteiktees.

Pohpes pagasta teefa 25tâ Juhni 1832.

(L. S. W.)

††† Zeple Anse, pagasta wezzafais.
U. Schnee, pagasta teefas srihweris.

I

Pehz spreeduma weenas Dohbelcs aprinka teefas,
taps tanni 24tâ Augustâ f. g. daschadas no teem Kal-
nazeemas Lahtschu frohga bijuscheem frohgereem
Stoesel, dehl ne peepildischanas sawa kuntrakta cekih-
letas leetas uhtropê pahrhohtas, — tadehl tohy ikfa-
tris, kam patiktu ko pirkf, usajinahts, tanni minne-
ta deenâ pee schihis teefas atnahft.

Kalnazeema pagasta teefa 24tâ Juhli 1832.

(Nr. 353.)

Andr. Krauklis, peefehdetais.

E. Schwarz, pagasta teefas srihwe-
ra weefâ.

2

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 323.